

Φίλιππος Τσιμπόγλου: Αναζητώντας το χαμένο χρόνο. Ο νέος Διευθυντής της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης παρουσιάζει το όραμα του και αισιοδοξεί.

του Αντώνη Τσακμάκη

Περιμένοντας λύση στο χρόνιο πρόβλημα της διεύθυνσης της Βιβλιοθήκης πολλοί είχαν ήδη αποκαρδιωθεί. Ο Φίλιππος Τσιμπόγλου, νέος διευθυντής της πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης, χρειάστηκε να συνεργαστεί με αρκετούς στο Πανεπιστήμιο Κύπρου για να καταλήξει στο σχέδιο ανάπτυξης της Βιβλιοθήκης, στηριζόμενος σε υπολογισμούς κατά προσέγγιση: περίπου 200-220 χιλιάδες βιβλία, από αυτά περίπου 30000 καταλογογραφημένα, αλλά και ένα πλήθος όχι αμελητέο προβληματικών εγγραφών, 33 βάσεις δεδομένων που όμως δεν είναι προσβάσιμες από το δίκτυο του Πανεπιστημίου, 1500 τρέχοντα περιοδικά, για ελάχιστα από τα οποία έχει εξασφαλισθεί πρόσβαση στην ηλεκτρονική τους έκδοση, το λογισμικό της Βιβλιοθήκης, του οποίου η παραλαβή δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, η ανυπαρξία υπηρεσιών μέσω internet. Είχε επιπλέον να αντιμετωπίσει τα ελλείμματα σε προσωπικό και τα προβλήματα δυσλειτουργίας των παραρτημάτων της Βιβλιοθήκης. Δεν αποθαρρύνθηκε. Με πίστη στη δύναμη της τεχνογνωσίας και στην αξιοποίηση του ανθρώπινου παράγοντα έχει ήδη δώσει νέα πνοή στη λειτουργία της Βιβλιοθήκης. Για όσους τον γνωρίζουν από καιρό, αυτό ήταν αναμενόμενο. Είναι ο άνθρωπος που βρέθηκε πίσω από σημαντικά προγράμματα που άλλαξαν το τοπίο των Ελληνικών βιβλιοθηκών. Επί 16 χρόνια αφιερώθηκε στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης ανοίγοντας παράθυρα στις υπηρεσίες και τα συστήματα ηλεκτρονικής πληροφόρησης. Η συζήτηση μας ήταν μια απόλαυση. Όταν μιλά για τη δουλειά του, το μόνο δύσκολο είναι να τον διακόψεις για να υποβάλεις την επόμενη ερώτηση.

- Στα είκοσι σας χρόνια θα μπορούσατε να φανταστείτε τον εαυτό σας διευθυντή μιας Βιβλιοθήκης;

Διευθυντή ίσως, αλλά όχι σε Βιβλιοθήκη, αφού είχα επιλέξει να σπουδάσω Οικονομικά.

- Τι σας έκανε να αλλάξετε πορεία;

Το πρώτο βήμα έγινε συγκυριακό. Η συνέχεια υπήρξε συνειδητή επιλογή. Το στοιχείο που βάρυνε ήταν το ιδιαίτερο συστατικό των Βιβλιοθηκών: η πληροφόρηση και η σημασία που θα είχε για την εκπαίδευση, την οικονομία και την κοινωνία στα χρόνια που έρχονταν.

- Ανήκετε πράγματι στους ανθρώπους που πρωτοστάτησαν στην εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφόρησης στις Βιβλιοθήκες, τουλάχιστον στον ελληνικό χώρο. Ποια στοιχεία σας ώθησαν προς αυτή την κατεύθυνση;

Η πεποίθηση πως έτσι μπορώ να συμβάλω στην πραγμάτωση ενός οράματος, στη δημιουργία πληροφοριακής υποδομής στην Ελλάδα. Αλλά και οι συνεχείς προκλήσεις που σου παρουσιάζονται σε αυτή τη δουλειά με τη μορφή γρίφων που θέλεις να λύσεις.

- Αρκετοί στο Πανεπιστήμιο Κύπρου περίμεναν τον διευθυντή της Βιβλιοθήκης περίπου σαν ένα Μεσσία. Μήπως αυτός ήλθε αργά;

Το αργά ή νωρίς θα φανεί γρήγορα, αλλά σίγουρα η υποδοχή που μου έγινε δεν ήταν υποδοχή Μεσσία. Δεν είδα ούτε Βαία, ούτε φοίνικες, ούτε πριν, ούτε κατά τον ερχομό μου. Πρέπει να παραδεχθώ ότι η φήμη μου έφθασε πριν από μένα. Όταν έφθασα δεν είχα γραφείο. Μάλλον μαθεύτηκε ότι είμαι ειδικός στις "νοητές" Βιβλιοθήκες (virtual libraries) και θεώρησαν ότι θα δούλεψω σε "νοητό" γραφείο.

- Ωστόσο έχει χαθεί πολύτιμο έδαφος. Πώς μπορεί να καλυφθεί;

Καταρχήν να τονίσουμε ότι το υλικό που έχει ήδη συγκεντρωθεί στη Βιβλιοθήκη είναι αξιόλογο. Οργανωμένο δεν είναι, γι αυτό και δεν είναι αξιοποιήσιμο. Ναι, στην οργάνωση του υλικού έχει χαθεί χρόνος. Είναι γεγονός ότι τα μεγαλύτερα από τα συσσωρευμένα προβλήματα που ζητούν αντιμετώπιση, όπως η καταλογογράφηση των βιβλίων μας, ανήκει στις δραστηριότητες εκείνες που σταμάτησαν να χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση περίπου στα μέσα της δεκαετίας του '80. Τώρα

η κοινότητα χρηματοδοτεί άλλα προγράμματα τεχνολογικά προηγμένα, όπως ψηφιοποίηση υλικού, ενοποίηση ψηφιακών Βιβλιοθηκών, ολοκλήρωση υπηρεσιών μέσω web κλπ. Αν δεν τελειώσουμε με τα κατάλοιπα του παρελθόντος, δεν θα μπορέσουμε να επωφεληθούμε. Δεν μπορείς να καλλωπίζεις την ταρατσα του σπιτιού, όταν δεν έχεις στρωμένα τα θεμέλια. Εμείς είμαστε στην πυλωτή και πάμε για τον πρώτο όροφο, θα χρειαστεί κάποιος καιρός, ώστε παράλληλα με τη λύση των προβλημάτων που έχουν συσσωρευθεί, να δημιουργηθεί η υποδομή σε εξοπλισμό, σε τεχνογνωσία ανθρώπων, σε μηχανισμούς, διαδικασίες και οργάνωση. Όμως είμαι αισιόδοξος, γιατί ανάγκες που καλύψαμε στην Ελλάδα σε μιά δεκαπενταετία μπορούμε, λόγω της συσσωρευμένης εμπειρίας, να τις καλύψουμε στην Κύπρο σε τρία με τέσσερα χρόνια.

- Αυτό είναι εφικτό με τα σημερινά δεδομένα;

Ναι, το κόστος δεν είναι υπερβολικό. Είναι εύλογο, και μάλιστα βρίσκεται μέσα στα πλαίσια των ετήσιων προτεινόμενων προϋπολογισμών.

- Έχετε ενδείξεις ότι θα υπάρξει στήριξη για την επιτυχία αυτού του προγράμματος;

Στην εξάμηνη παρουσία μου ως εμπειρογνώμονα σε θέματα Βιβλιοθήκης αυτό που έχω δεν είναι απλώς ένδειξη, αλλά Βεβαιότητα. Η αντιμετώπιση των αιτημάτων και από τη Σύγκλητο και από τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Κύπρου υπήρξε όχι απλώς ενθαρρυντική, αλλά καίρια και ουσιαστική. Ανάλογη βεβαιότητα μου δίνει και η θετικότατη στάση του προσωπικού της Βιβλιοθήκης. Είναι φανερό βέβαια ότι θα χρειαστεί πολλή Βοήθεια και υποστήριξη για να μπορέσει να ανταποκριθεί στα νέα καθήκοντα και το νέο ρόλο που αναλαμβάνει.

- Πριν μιλήσουμε για τα σχέδια σας, θα σας ζητήσω να ιεραρχήσετε τα προβλήματα της Βιβλιοθήκης.

Προτιμώ να μιλώ για ανάγκες, υλικές ή άυλες, κι όχι για

προβλήματα. Η πρώτη ανάγκη θα έλεγα ότι είναι η σταθερή και διαρκής διεύθυνση στη Βιβλιοθήκη. Μια διεύθυνση που πρέπει να συνδυάζει τη γνώση των βιβλιοθηκονομικών πρακτικών, μακρόχρονη εμπειρία σχεδιασμού και εφαρμογών στις τεχνολογίες ηλεκτρονικής πληροφόρησης και ικανότητα καθοδήγησης συνεργατών. Απόρροια της έλλειψης αυτής της σταθερής διεύθυνσης ήταν η συσσώρευση όλων των υπόλοιπων προβλημάτων. Μια δεύτερη ανάγκη είναι η ύπαρξη οράματος για το ρόλο και τις λειτουργίες της Βιβλιοθήκης τα επόμενα χρόνια. Ένα όραμα το οποίο πηγάζει από αναγκαιότητες που υπαγορεύουν οι ραγδαίες εξελίξεις στο χώρο των τεχνολογιών πληροφόρησης, που εξασφαλίζει την έγκαιρη ενσωμάτωση αυτών των εξελίξεων και συμβάλει στην ανάπτυξη του Πανεπιστημίου και τη σύνδεση του με την Κυπριακή κοινωνία. Στη διαδικασία αυτή οι χρήστες δεν είναι αμέτοχοι. Μια τρίτη ανάγκη είναι η εξεύρεση χώρων. Ακούγεται πλέον τετριμμένο, γιατί έλλειψη χώρων αντιμετωπίζει όλο το Πανεπιστήμιο, αλλά επειδή στη Βιβλιοθήκη υπάρχει συνεχής συσσώρευση υλικού, χρειάζονται άμεσες λύσεις. Υπάρχουν τεχνικές επίλυσης, αλλά όχι μόνιμου χαρακτήρα. Τέταρτον, αντιμετωπίζουμε έλλειψη προσωπικού, γεγονός που οφείλεται και στη διασπορά των Βιβλιοθηκών και στις εξελίξεις στην τεχνολογία. Υπάρχουν τέσσερα σημεία παροχής υπηρεσιών Βιβλιοθήκης (Κεντρική Βιβλιοθήκη, Πτέρυγα Περιοδικών, Ερευνητική Μονάδα Αρχαιολογίας, Τουρκολογική συλλογή)· επομένως μόνο για να "φυλάττουν" τη Βιβλιοθήκη σε πλήρες ωράριο χρειάζονται περίπου 8 άτομα. Αυτό σημαίνει ότι ορισμένα από τα προβλήματα θα ελαχιστοποιηθούν με τη μεταφορά και την αναδιοργάνωση των Βιβλιοθηκών στη νέα Πανεπιστημιούπολη.

- Αυτό να το εκλάβω ως ένα σχέδιο ενοποίησης των Βιβλιοθηκών με την δημιουργία της Πανεπιστημιούπολης;

Να το εκλάβετε ως ανάγκη εύρεσης της βέλτιστης λύσης με το ελάχιστο κόστος και τη μέγιστη απόδοση, θα ήταν πρόβλημα αν οι ίδιοι οι άνθρωποι που θέλουν ξεχωριστές Βιβλιοθήκες φτάσουν σε σημείο να μη μπορούν να συντηρήσουν τη Βιβλιοθήκη τους ή αν δεν εξυπηρετούνται οι χρήστες. Τη στιγμή αυτή, έστω και συγκυριακά, έχουμε πρόβλημα ακόμα και να ανοίξουμε τη Βιβλιοθήκη στα Λατσία και στην Ερευνητική Μονάδα Αρχαιολογίας.

-Ποια είναι τα σχέδια σας για την ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης;

Συνοψίζονται σε τρεις άξονες: α) κάλυψη των τρεχουσών αναγκών και ελλείψεων, β) ανάπτυξη νέων υπηρεσιών ηλεκτρονικής πληροφόρησης, γ) σύνδεση με την ευρύτερη επιστημονική κοινότητα της Κύπρου. Συγκεκριμένα, σε μια τετραετία το πολύ μπορούμε να έχουμε αξιοποιήσιμα όλα τα βιβλία. Επίσης, για να έχουμε μια αξιοζήλευτη συλλογή ηλεκτρονικών περιοδικών θα μας χρειαστεί περίπου ένας χρόνος οργάνωσης. Η δημιουργία του τομέα θεματικής βιβλιογραφικής υποστήριξης, που σήμερα δεν υφίσταται καν, έχει άλλες απαιτήσεις, γιατί δεν είναι μόνο θέμα χρημάτων, αλλά απαιτείται η πρόσληψη ανθρώπων με συγκεκριμένα προσόντα και ικανότητες, με εξειδίκευση στους τομείς που καλούνται να καλύψουν. Αν υπάρχει ενθουσιασμός, συνεργασία μεταξύ τους, και φυσικά καθοδήγηση, μέσα σε ένα χρόνο από τη στιγμή που θα προσληφθούν αυτοί οι άνθρωποι, θα μπορούσαμε να προσφέρουμε υπηρεσίες όχι μόνο στην ακαδημαϊκή κοινότητα, αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία της Κύπρου. Η οργάνωση σύγχρονων υπηρεσιών πληροφόρησης μέσω του διαδικτύου και του παγκόσμιου ιστού (web), ένας άλλος τομέας που πρέπει να στηθεί από την αρχή, θα χρειαστεί περίπου ένας με ενάμιση χρόνο για να δούμε αποτελέσματα. Γενικά η κατεύθυνση είναι η δημιουργία ψηφιακών Βιβλιοθηκών με υλικό που υπάρχει μόνο στην Κύπρο.

- Χρησιμοποιήσατε νωρίτερα τον όρο όραμα. Γιατί επιμένετε τόσο σε αυτόν; Σε τι διαφοροποιείται η Βιβλιοθήκη από μια απλή διοικητική υπηρεσία; Και πώς το όραμα συνδέεται με το σχέδιο ανάπτυξης της Βιβλιοθήκης;

Αν λείπει το όραμα, το μόνο που μένει είναι κάποιες τεχνικές διεκπεραίωσης. Το υλικό της Βιβλιοθήκης, βιβλία, CD ROM, Βάσεις δεδομένων εξακολουθούν φυσικά να υπάρχουν, αλλά είναι κενά στόχου και κατεύθυνσης. Η σύγχρονη Βιβλιοθήκη, είτε λέγεται Βιβλιοθήκη, είτε λέγεται υπηρεσία ηλεκτρονικής πληροφόρησης, είτε λέγεται κέντρο μαθησιακών πόρων (κατά το learning resources center), πρέπει να τροφοδοτεί την ακαδημαϊκή κοινότητα με το όραμα της και να τροφοδοτείται με τις προοπτικές που η κοινότητα των ακαδημαϊκών χρηστών της προσφέρει. Για παράδειγμα, το αίτημα της διεπιστημονικότητας πολλαπλασιάζει τις ανάγκες πληροφόρησης και υποστήριξης. Έχει πλέον γίνει συνείδηση σε όλους, ότι δεν υπάρχει ένα μοναδικό βιβλίο ή ένα άρθρο για κάθε θέμα αλλά περισσότερα, και μάλιστα αλληλοσυμπληρούμενα. Έχουμε άλλη αντίληψη για το επιστητό. Υπάρχουν προσεγγίσεις αλληλέλληλες, ακόμη και αλληλοσυγκρουόμενες. Ο στόχος δεν είναι η συσσώρευση γνώσης, αλλά να αποκτήσει ο φοιτητής ικανότητα επιλογής και σύνθεσης. Στην καινούργια μορφή Βιβλιοθήκης αυτό ακριβώς

ΠΡΟΣΩΠΑ

επιδιώκεται. Με την πληθώρα των διαθέσιμων πληροφοριών γίνεται πιο μεγάλη η ανάγκη να μπορέσει ο χρήστης να εξοικειωθεί με τη διαδικασία της επιλογής. Κι επειδή έχει περάσει η εποχή της Βιβλιοθήκης τύπου Αλεξανδρείας και δεν μπορεί κανείς να φανταστεί σήμερα μια βιβλιοθήκη που να καλύπτει τα πάντα, χρειάζεται και νέους μηχανισμούς και συνεργασίες με άλλες Βιβλιοθήκες. Τους μηχανισμούς λοιπόν αυτούς ο χρήστης δεν είναι υποχρεωμένος να τους γνωρίζει. Είναι η Βιβλιοθήκη που τους αναζητά, τους εξασφαλίζει και τους προσφέρει στο χρήστη. Οι αναπτυγμένες οικονομίες βαδίζουν προς την "κοινωνία των πληροφοριών". Όμως κοινωνία των πληροφοριών δεν είναι μόνο δίκτυα. Τα δίκτυα είναι οι αγωγοί για να περνά η πληροφορία. Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν θα δημιουργηθεί έγκαιρα ψηφιακή πληροφορία που εξυπηρετεί την Κύπρο. Εκεί ακριβώς προλαβαίνεις ή χάνεις το τραίνο, στο περιεχόμενο και όχι στα μέσα.

- Σας βλέπω πάντως συχνά να ανοίγετε την ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, του ΕΚΤ. Νοσταλγία, συνήθεια, ή ανάγκη;

Για την παρούσα φάση είναι ανάγκη, μέχρι να δημιουργήσουμε τις δικές μας. Προσπαθώ ακόμα κι από δω να χρησιμοποιώ εργαλεία που δημιουργήθηκαν από μένα και από συναδέλφους στο ΕΚΤ. Ξεκινήσαμε από μηδενική βάση το 1983 τη δημιουργία του Συλλογικού Καταλόγου Περιοδικών που σήμερα περιλαμβάνει 220 Ελληνικές Βιβλιοθήκες, τρεις από αυτές βρίσκονται στην Κύπρο. Στηριγμένοι στο εργαλείο αυτό ξεκινήσαμε ένα ακόμα βήμα το 1994 με 6 Βιβλιοθήκες και δημιουργήσαμε το δίκτυο διαδανεισμού. Αυτή τη στιγμή στο δίκτυο συνεργάζονται περισσότερες από 120 Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα και μπορούν να παραγγείλουν ηλεκτρονικά και εξ αποστάσεως υλικό που υπάρχει σε οποιαδήποτε βιβλιοθήκη του δικτύου. Πριν από 2 χρόνια δημιουργήσαμε μια μοναδική ψηφιακή Βιβλιοθήκη από 12500 διδακτορικές διατριβές, περίπου 2 εκατομμύρια ψηφιοποιημένες σελίδες προσβόσιμες από οποιονδήποτε χρήστη του διαδικτύου. Το πιο πρόσφατο βήμα ήταν ακόμη πιο προωθημένο και με πιο φιλόδοξους στόχους: η δημιουργία ενός μηχανισμού κοινής πρόσκτησης και αγοράς υπηρεσιών και προϊόντων. Βασίστηκε στην αναγνώριση μιας πραγματικής ανάγκης, στην έγκαιρη κατανόηση των δυνατοτήτων στο πλαίσιο των πρόσφατων τεχνολογικών εξελίξεων στο χώρο της πληροφόρησης και στην υιοθέτηση ενός κοινού οράματος. Η κλίμακα της Ελλάδας δεν επιτρέπει την πολυτέλεια να διχογνωμούμε και να συντηρούμε μικρομάγαζα. Με την πρωτοεμφάνιση των ηλεκτρονικών περιοδικών δημιουργήθηκε γύρω στο 1995 πρώτα στην Αμερική, μετά και στην Ευρώπη, ειδικός τύπος συνεργασίας Βιβλιοθηκών, ή κοινοπραξία. Κάθε Βιβλιοθήκη διατηρεί τις έντυπες συνδρομές των περιοδικών της και έχει πρόσβαση στις ηλεκτρονικές εκδόσεις όλων των περιοδικών όλων των μελών της κοινοπραξίας!

- Η Κύπρος είναι έτοιμη για αντίστοιχες κινήσεις;

Στην Κύπρο βρήκα να συζητούν για τη δημιουργία Δικτύου Κυπριακών Βιβλιοθηκών, συλλογικού καταλόγου περιοδικών και συνεργασίες. Από αυτή την άποψη Βρισκόμαστε στις παραμονές του 1983 ! Όμως η ανάγκη υπάρχει, έχει διαγνωσθεί, και ελπίζω ότι με την υπάρχουσα εμπειρία το κενό θα καλυφθεί σε λιγότερα χρόνια από τα 158

που χρειάστηκαν στην Ελλάδα (1827-1985) για να συνεργαστούν οι Βιβλιοθήκες. Η Κύπρος δεν υστερεί σε τεχνικό επίπεδο αλλά σε επίπεδο τεκμηριωτικής υποδομής και θεσμικό. Ήδη το Πανεπιστήμιο Κύπρου θα συνεργασθεί και θα επωφεληθεί από αυτά που δημιουργήσαμε στην Ελλάδα. Από τις πρώτες ενέργειες μου στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ήταν να ζητήσουμε την ένταξη της Βιβλιοθήκης στην κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών που δημιουργήθηκε το 1999 με τη συμμετοχή όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Ιδρυμάτων. Η Κοινοπραξία θα ενισχυθεί με την ένταξη και των 17 ερευνητικών κέντρων που ανήκουν στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Το όφελος για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ότι με την τρέχουσα συνδρομή για περιοδικά (350.000 λίρες) θα έχει πρόσβαση σε περιοδικά ετήσιου κόστους 6 εκατομμυρίων λιρών!

- Στα οράματα έχουμε συνηθίσει να περιμένουμε αντίδραση. Υπήρξαν αντιδράσεις στο ξεκίνημα των δικών σας προσπαθειών;

Ναι, πάντα υπήρχαν αντιδράσεις, και στην αρχή, ακόμα και τώρα. Αντιδράσεις υπήρχαν και το 1985, όταν οι Βιβλιοθήκες βρίσκονταν σε μια κατάσταση ημιανάπτυξης, συσ-

και χρειαζόταν μια διέξοδος για νέα δημιουργία. Εδώ ανοίγει ένας καινούργιος κύκλος, αλλά δεν μπορώ να απαντήσω κάνοντας προβλέψεις, γιατί κανείς δε γνωρίζει τι μορφή θα έχει αυτός ο κύκλος. Η φύση του αντικειμένου δεν το επιτρέπει. Τα δεδομένα αλλάζουν ραγδαία, οπότε διατηρείς ένα σχήμα ευέλικτο για να μπορεί να προσαρμοστεί σε αυτά που θα συμβούν μετά από δύο, τρία ή πέντε χρόνια. Η έννοια της κοινοπραξίας βιβλιοθηκών δεν υπήρχε πριν από επτά χρόνια. Δημιουργήθηκε επειδή ακριβώς υπήρξε η υλική βάση, η αντικειμενική πραγματικότητα της εμφάνισης ηλεκτρονικών περιοδικών. Σίγουρα δεν είμαι προπονητής, ώστε να πω ότι θα φύγω μόλις πάρουμε το κύπελλο. Αλλά έχω φιλοδοξία να πάρουμε πολλά "κύπελλα".

- Τι σας λείπει περισσότερο εδώ στην Κύπρο;

Εννοείτε, εκτός από τη γυναίκα μου; Υπάρχουν διαφορές με την Ελλάδα. Ένας manager δουλεύει με διάφορα "εργαλεία", αλλά κυρίως συνεργάζεται με ανθρώπους. Αυτό που μπορώ να πω, έστω και μετά από ένα σύντομο διάστημα εδώ, είναι ότι στην Ελλάδα μπορεί να υπάρχει θεωρητικά μεγαλύτερη χαλαρότητα και έλλειψη αυστηρής οργάνωσης, αλλά υπάρχει κι ένας άλλος παράγοντας, αυτός του ενθουσιασμού. Το κενό που δημιουργεί η έλλειψη οργάνωσης καλύπτεται από τον "πατριωτισμό των Ελλήνων", τον ενθουσιασμό. Εδώ από την πολύ μικρή εμπειρία μου βλέπω ότι υπάρχει μια οργάνωση, μια ιερή αυστηρότητα στην τήρηση του ωραρίου, αλλά δε σημαίνει ότι πρέπει οπωσδήποτε να λείπει ο ενθουσιασμός, και είναι δουλειά του manager να τον δημιουργήσει και να τον διατηρήσει ζωντανό και παραγωγικό.

- Τι είναι αυτό που σας δίνει τόσο κέφι όταν εργάζεστε ή όταν μιλάτε για τη δουλειά σας;

Είναι η γνώση και η συνείδηση της δύναμης του αντικειμένου με το οποίο ασχολούμαι. Και είναι η γνώση ότι αυτή η δουλειά είναι προσφορά, ότι το να δουλεύεις στην πληροφόρηση είναι λειτούργημα. Μπορείς να καλύπτεις ανάγκες ανθρώπων με πληροφορίες που είναι ζωτικής σημασίας για το έργο τους.

- Διαβάζετε, ή αρκείστε στην προσφορά πληροφόρησης σε άλλους;

Τί θέλετε άραγε να σας πω; Τί διάβασα τον τελευταίο μήνα; Σας λέω ότι όταν ήλθα από την Αθήνα τα μόνα πράγματα που έφερα μαζί μου ήταν μια μηχανή του καφέ, δέκα βιβλία και μουσική. Φυσικά, υπάρχουν δύο είδη ανάγνωσης. Το ένα είναι για ενημέρωση, το δεύτερο είναι για την απόλαυση ενός κειμένου. Για το πρώτο είδος ανάγνωσης δεν έχω παράπονο, για το δεύτερο θα ήθελα να ήταν ακόμη περισσότερο. Πάντως δεν πάσχω από το "σύνδρομο του ταμιά". Η δουλειά του ταμιά είναι να εισπράττει, να διαχειρίζεται και να μοιράζει χρήματα, ωστόσο δεν μπορεί να τα χρησιμοποιήσει για τον εαυτό του, αφού αυτό θα ήταν κατάχρηση. Ο ταμίας αρκείται στο χαμηλό μισθό του. Η διαφορά είναι ότι το δικό μου αντικείμενο, η γνώση και η πληροφορία, δεν είναι αναλώσιμο αγαθό. Μπορώ να το "γεύομαι" χωρίς να το στερώ από κανέναν. Ίσως έτσι μπορώ πιο αποτελεσματικά να το οργανώσω, για να το γευτούν περισσότεροι. Από αυτή την άποψη, δεν αρκούμαι στο "μισθό" των γνώσεων που δικαιούμαι χωρίς να κατηγορηθώ για κατάχρηση· απλώς, αισθάνομαι "πληροφοριακά υψηλόμισθος."

σωρευμένων προβλημάτων, παγιωμένων νοοτροπιών, ελλείψεων στελέχωσης. Αντιδράσεις υπήρχαν και στη συνεργασία για την κοινοπραξία Βιβλιοθηκών. Οι αντιδράσεις οφείλονται συνήθως σε αγκυλώσεις του παρελθόντος, σε προσωπικά μικροσυμφέροντα, σε άγνοια των πραγματικών εξελίξεων, των καινούργιων εργαλείων, των τρόπων εργασίας και των μηχανισμών - γι αυτό και τελικά παρέμειναν... αντιδράσεις.

- Η συχνή αναφορά σας σε προγράμματα που έχουν ολοκληρωθεί μου υποβάλλουν την ιδέα ότι από μια άποψη έκλεισε για σας φυσιολογικά ένας κύκλος δημιουργικής προσφοράς. Πώς φαντάζεστε το μέλλον σας στο ΠΚ; Υπάρχει μήπως ένας στόχος που προσεγγίζοντας τον θα προβληματιζόσασταν αν θα συνεχίσετε περνώντας σε έναν δεύτερο κύκλο ή αν θα χρειαζόσασταν μια αλλαγή περιβάλλοντος, μια νέα πρόκληση; Πρώτα, να σας θυμίσω ότι ο πρώτος κύκλος ήταν διάρκειας 16 ετών. Παρά το γεγονός ότι αυτά τα πράγματα δεν τελειώνουν ποτέ, πράγματι στο ΕΚΤ με τη δημιουργία όσων ανέφερα θεωρώ ότι έκλεισε για μένα ένας κύκλος

